

BEOS-905/26

Warszawa, 3 czerwca 2026 r.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.121.21.2026
Data wpływu 03.06.26 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie oceny skutków regulacji poselskiego projektu
ustawy o zespołach ludowych
(druk sejmowy nr 2603)**

Na podstawie art. 34 ust. 9a uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Problem, który zamierzają rozwiązać Wnioskodawcy

Zgodnie z uzasadnieniem projektu i deklarowanymi skutkami regulacji (DSR) proponowana ustawa służy zaradzeniu problemowi, jakim jest brak osobowości prawnej zespołów ludowych i, w związku z tym, zróżnicowanie form organizacyjnych istniejących zespołów ludowych. Działają one najczęściej jako nieformalne grupy w ramach domów kultury, stowarzyszeń lub jednostek samorządu terytorialnego, a brak jednolitego statusu ogranicza możliwości rozwoju zespołów, m.in. w zakresie pozyskiwania środków finansowych, zawierania umów cywilnoprawnych i prowadzenia działalności odpłatnej. Działalność zespołów napotyka na bariery administracyjne i często jest uzależniona od podmiotów trzecich, uniemożliwiając stabilne funkcjonowanie i długofalowe planowanie działalności artystycznej.

II. Rozwiązanie rekomendowane przez Wnioskodawców

Proponowana ustawa określa organizację i formy wsparcia zespołów ludowych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1 projektu). Zgodnie z art. 2 projektu zespół ludowy to zespół pieśni i tańca, kapela albo grupa regionalna. Zespół ludowy będzie podlegał obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych i z chwilą dokonania wpisu nabędzie osobowość prawną (art. 5 projektu). Zespół ludowy będzie działał na podstawie uchwalonego przez siebie statutu. Elementy statutu zostały określone w art. 4 projektu. Rejestr będzie prowadzony

przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (art. 5 ust. 1 projektu) i będzie zawierał dane określające m.in. nazwę zespołu, listę założycieli oraz listę członków zespołu, a także informacje o osobach umocowanych do reprezentowania zespołu oraz o sposobie reprezentacji (art. 11 projektu). Najwyższym organem zespołu będzie zebranie członków zespołu (art. 12 projektu).

Projekt określa źródła majątku zespołu (art. 19 projektu). Dochód z działalności zespołu ludowego ma służyć realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków. Zgodnie z art. 20 projektu zespół ludowy będzie mógł prowadzić działalność zarobkową, w tym działalność gospodarczą. Zespół będzie mógł otrzymać dwa rodzaje pomocy z budżetu państwa (art. 21 projektu): pomoc finansową przeznaczoną na realizację zadań – jeden raz w ciągu roku, oraz jednorazową pomoc finansową z przeznaczeniem na zakup strojów ludowych, instrumentów akustycznych oraz nagłośnienia.

W art. 27-32 projekt określa podstawy i procedurę likwidacji zespołu ludowego.

Projekt zawiera przepisy przejściowe. Projektowana ustawa ma wejść w życie 4 stycznia 2027 r. (art. 34 projektu).

III. Inne rozwiązania rozważane przez Wnioskodawców

Nie rozważano innych rozwiązań.

IV. Rozwiązania przyjmowane w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE

Analizą objęto wybrane państwa członkowskie UE (Austrię, Czechy, Francję, Niemcy, Słowację i Słowenię). W przeanalizowanych podstawowych aktach prawnych i oficjalnych materiałach dotyczących tych państw nie zidentyfikowano odrębnej ustawowej kategorii „zespołu ludowego”. Działalność zespołów folklorystycznych, ludowych lub tradycyjnych może być prowadzona w ogólnych formach stowarzyszeniowych, właściwych dla danego porządku prawnego.

W Austrii działalność zespołów folklorystycznych może być prowadzona w formie stowarzyszenia (*Verein*) na podstawie ustawy o stowarzyszeniach¹. Stowarzyszenie jest dobrowolnym, trwałym i statutowo zorganizowanym związkiem co najmniej dwóch osób, służącym określönemu wspólnemu celowi ideowemu. Nie jest ukierunkowane na osiągnięcie zysku, a jego majątek może być wykorzystywany wyłącznie na cele stowarzyszenia. Stowarzyszenie powstaje jako osoba prawna po zakończeniu procedury zgłoszeniowej przewidzianej w ustawie. Ustawa przewiduje również centralny rejestr stowarzyszeń (*Zentrales Vereinsregister*, ZVR). Zgodnie z informacją Federalnego Ministerstwa Mieszkalnictwa, Sztuki, Kultury, Mediów i Sportu Republiki Austrii kultura ludowa (*Volkskultur*) jest zasadniczo sprawą krajów związkowych, a wsparcie federalne w tym obszarze, udzielane na podstawie ustawy

¹ *Bundesgesetz über Vereine (Vereinsgesetz 2002 – VerG)*, ze zm., tekst w j. niemieckim: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20001917> [wszystkie źródła internetowe cytowane w niniejszej opinii zostały sprawdzone 3 VI 2026 r.].

o edukacji dorosłych, dotyczy federalnych organizacji parasolowych kultury ludowej oraz innowacyjnych projektów o znaczeniu ogólnokrajowym².

W Czechach działalność zespołów folklorystycznych może być prowadzona w formie stowarzyszenia (*spolek*) uregulowanego w czeskim kodeksie cywilnym³. Jest to dobrowolny i samorządny związek członków, tworzony przez co najmniej trzy osoby kierujące się wspólnym interesem. Stowarzyszenie powstaje z dniem wpisu do publicznego rejestru i działa na podstawie statutu. Działalność gospodarcza lub inna działalność zarobkowa nie może stanowić jego głównej działalności; może mieć charakter uboczny, jeżeli służy wspieraniu działalności głównej albo gospodarczemu wykorzystaniu majątku. Ewentualny zysk może być wykorzystany wyłącznie na działalność stowarzyszenia, w tym jego administrację. Działalność w obszarze tradycyjnej kultury ludowej i nieprofesjonalnych aktywności artystycznych może być wspierana w ramach programów dotacyjnych Ministerstwa Kultury⁴.

We Francji działalność tego rodzaju może być prowadzona w formie stowarzyszenia (*association*) na podstawie ustawy o umowie stowarzyszenia⁵. Ustawa ta przewiduje ogólny model stowarzyszenia tworzonego przez co najmniej dwie osoby w celu innym niż dzielenie zysków. Stowarzyszenia mogą być tworzone swobodnie, bez zezwolenia i uprzedniej deklaracji, jednak korzystanie ze zdolności prawnej przewidzianej w ustawie wymaga uprzedniego zadeklarowania i ujawnienia stowarzyszenia. Stowarzyszenie prawidłowo zgłoszone może m.in. występować przed sądem, otrzymywać składki członkowskie, darowizny ręczne oraz korzystać z subwencji publicznych.

W Niemczech działalność zespołów folklorystycznych może być prowadzona w formie stowarzyszenia (*Verein*), w szczególności zarejestrowanego stowarzyszenia (*eingetragener Verein, e.V.*), uregulowanego w niemieckim kodeksie cywilnym (BGB)⁶. Zgodnie z § 21 BGB stowarzyszenie, którego cel nie jest ukierunkowany na prowadzenie działalności gospodarczej, uzyskuje zdolność prawną przez wpis do rejestru stowarzyszeń. Wpis stowarzyszenia tego rodzaju następuje w sądzie rejonowym właściwym dla siedziby stowarzyszenia (§ 55 BGB). Rejestr ten jest ogólnym rejestrem właściwym dla stowarzyszeń, a nie rejestrem przeznaczonym dla zespołów folklorystycznych albo ludowych. Przykładem funkcjonowania działalności w tym obszarze w formie stowarzyszeniowej jest Niemieckie Towarzystwo Tańca Ludowego (*Deutsche Gesellschaft für Volkstanz e.V.*), które określa się jako organizacja parasolowa dla osób zajmujących się

² Bundesministerium für Wohnen, Kunst, Kultur, Medien und Sport, *Förderungen im Bereich Volkskultur*, tekst w j. niemieckim: <https://www.bmwkms.qv.at/themen/kunst-und-kultur/sparten/kulturinitiativen-museen-volkskultur/volkskultur-foederungen.html>.

³ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ze zm., tekst w j. czeskim: <https://e-sbirka.gov.cz/sb/2012/89?zaloзка=text>.

⁴ Ministerstvo kultury České republiky, *Vyhlašovací podmínky výběrových dotačních řízení, výzvy č. 1564 – Podpora tradiční lidové kultury* oraz č. 1565 – Podpora neprofesionálních uměleckých aktivit, tekst w j. czeskim, <https://mk.gov.cz/vyhlasovaci-podminky-vyberovych-dotačních-řízení>.

⁵ Loi du 1er juillet 1901 relative au contrat d'association, ze zm., tekst w j. francuskim: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/LEGITEXT000006069570>.

⁶ Bürgerliches Gesetzbuch (BGB), ze zm., tekst w j. niemieckim: <https://www.gesetze-im-internet.de/bgb/>.

tańcem ludowym w Niemczech⁷. W przeanalizowanych źródłach nie zidentyfikowano odrębnego ustawowego mechanizmu finansowania przeznaczonego wyłącznie dla zespołów ludowych.

Na Słowacji działalność zespołów folklorystycznych może być prowadzona w ogólnej formie obywatelskiego zrzeszenia (*občianske združenie*) na podstawie ustawy o zrzeszaniu się obywateli⁸. Ustawa ta przewiduje prawo swobodnego zrzeszania się, możliwość tworzenia stowarzyszeń, związków, ruchów, klubów i innych obywatelskich zrzeszeń oraz osobowość prawną takich zrzeszeń. Zrzeszenie powstaje przez rejestrację i działa na podstawie statutu. Przykładem funkcjonowania zespołu folklorystycznego w tej formie jest Folklorny súbor „Kochman”, wskazany na stronie gminy Hranovnica jako obywatelskie zrzeszenie (*Občianske združenie „Kochman”*). Z informacji gminy wynika, że zespół zajmuje się zachowywaniem folkloru i tradycji ludowych oraz uczestniczy w życiu kulturalnym gminy, a obywatelskie zrzeszenie jest beneficjentem środków z budżetu gminy Hranovnica⁹.

W Słowenii działalność tego rodzaju może być prowadzona w formie stowarzyszenia (*društvo*) uregulowanego w ustawie o stowarzyszeniach¹⁰. Zgodnie z art. 1 tej ustawy stowarzyszenie jest samodzielnym i niezarobkowym zrzeszeniem tworzonym dla realizacji wspólnych interesów. Stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną przez wpis do rejestru stowarzyszeń i działa na podstawie aktu podstawowego. Majątek stowarzyszenia nie może być dzielony między członków, a działalność zarobkowa może mieć wyłącznie charakter uzupełniający i związany z jego celami. W wykazie członków Związku Słoweńskich Grup Tradycji Ludowych (*Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije*¹¹) występują m.in. podmioty określane jako stowarzyszenia kulturalne, kulturalno-artystyczne albo folklorystyczne. Publiczny Fundusz Republiki Słowenii na rzecz Działalności Kulturalnej (*Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti*, JSKD¹²) w obszarze działalności folklorystycznej organizuje m.in. warsztaty i seminaria oraz działania służące prezentacji grup folklorystycznych.

W ankietach przesłanych w ramach konsultacji społecznych dotyczących analizowanego projektu nie odniesiono się do konkretnych rozwiązań przyjmowanych w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE.

⁷ Deutsche Gesellschaft für Volkstanz e.V., Die Deutsche Gesellschaft für Volkstanz, tekst w j. niemieckim: <https://volkstanz.de/dgv>.

⁸ Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, ze zm., tekst w j. słowackim: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/83/20260204>.

⁹ Obec Hranovnica, Folklorný súbor „Kochman”, tekst w j. słowackim: <https://www.hranovnica.sk/institucie/obcianske-zdruzenia/folklorny-subor-kochman/>.

¹⁰ Zakon o društvih (ZDru-1), ze zm., tekst w j. słoweńskim: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO4242>; GOV.SI, Društva in ustanove, tekst w j. słoweńskim: <https://www.gov.si/teme/drustva-in-ustanove/>.

¹¹ Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije. Člani ZLTSS, tekst w j. słoweńskim: <https://www.zltss.si/clani-zltss-2/>.

¹² Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Folklorna dejavnost, tekst w j. słoweńskim: https://www.jskd.si/folklorna-dejavnost/uvod_folkloru.htm.

V. Skutki prawne projektowanej ustawy

1.

Głównym skutkiem przyjęcia projektu będzie wprowadzenie do systemu prawa nowej formy jednostki organizacyjnej posiadającej atrybut osobowości prawnej – zespołu ludowego. Zgodnie z art. 2 ust. 2 projektu zespoły ludowe mają realizować zadania kluczowe dla ich funkcjonowania i rozwoju, polegające w szczególności na: 1) kultywowaniu tradycji ludowych poprzez organizację obchodów i wydarzeń związanych z lokalnymi rytuałami i obyczajami; 2) prowadzeniu działań społecznych poprzez organizację festynów wiejskich, wesel, koncertów czy innych wydarzeń społecznych; 3) wspieraniu amatorskich ruchów artystycznych na wsiach poprzez tworzenie przestrzeni do działań kulturalnych; 4) wspieraniu lokalnych systemów kształcenia instruktorów w celu zapewnienia edukacji regionalnej tradycji; 5) współpracy z lokalnymi instytucjami kultury; 6) wykonywaniu innych zadań związanych ze wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości na wsi i podejmowaniem działań na rzecz środowisk wiejskich.

Projekt niemal w całości powiela treść normatywną ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich¹³ (dalej: u.k.g.w.). Dotyczy to m.in. określenia wzorcowego statutu, organów i ich właściwości, podejmowania uchwał, funkcjonowania i powoływania zarządu, członkostwa, majątku, księgowości, likwidacji, prowadzenia rejestru przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), możliwości prowadzenia działalności gospodarczej. W tym kontekście należy stwierdzić, że projekt bazuje na rozwiązaniach prawnych obowiązujących od 28 listopada 2018 r. Różnice pomiędzy uregulowaniem statusu prawnego kół gospodyń wiejskich a propozycją dotyczącą zespołów ludowych są nieliczne. Dotyczą np. ograniczeń terytorialnych w zakresie powoływania kół gospodyń wiejskich (ograniczenia takie w przypadku zespołów ludowych nie będą występować), wymogu uzyskania pozytywnej opinii wydanej przez Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi dla wpisu zespołu ludowego do rejestru, czy braku zasady jednego zespołu ludowego na jedną wieś.

Ustawa o kołach gospodyń wiejskich nawiązuje do konstrukcji prawnej stowarzyszenia uregulowanej przepisami ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach¹⁴ (dalej: u.p.s.). Związek ten znajduje potwierdzenie już w treści art. 1 u.k.g.w., zgodnie z którym koło gospodyń wiejskich stanowi formę dobrowolnego zrzeszania się. Norma ta stanowi bezpośrednie nawiązanie do art. 12 Konstytucji, który stanowi, że Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji. W tym kontekście koła gospodyń wiejskich powinny być postrzegane, podobnie jak stowarzyszenia, jako formy prawne realizacji konstytucyjnej wolności zrzeszania (art. 58 ust. 1 Konstytucji). Wydaje się, że analogicznie należy postrzegać proponowaną formę prawną zespołów ludowych.

¹³ Dz. U. z 2025 r. poz. 310, ze zm.

¹⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 2261, ze zm.

Powyższa uwaga nakazuje ocenę projektu w kontekście unormowań warunkujących funkcjonowanie innych form zrzeszania się, w szczególności stowarzyszeń. Jest to tym bardziej uzasadnione, że koła gospodyń wiejskich przed powołaniem dedykowanej im formy prawnej, podobnie jak proponowane zespoły ludowe, funkcjonowały często właśnie w formie stowarzyszeń. Na tym tle trzeba odnotować, że koła gospodyń wiejskich korzystają obecnie z istotnych preferencji. Ustawodawca, na tle innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, ustanowił na ich rzecz szereg przywilejów. Po pierwsze, nie są one zobowiązane do dokonywania wpisu do rejestru sądowego, a jedynie do rejestru prowadzonego przez organ administracji. Po drugie, korzystają one z tzw. uproszczonej księgowości. Zgodnie z art. 24 ust. 1 u.k.g.w. koła gospodyń wiejskich prowadzą uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, w przypadku gdy: 1) nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego; 2) nie prowadzą działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców¹⁵; 3) w roku poprzedzającym rok podatkowy osiągnęły przychody w wysokości nieprzekraczającej 1 000 000 zł, nie wliczając wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej. Po trzecie, ustawodawca zdecydował się zapewnić im możliwość ubiegania się rokrocznie o pomoc finansową (dotację celową) przeznaczoną na realizację określonych zadań (art. 23 i 23a u.k.g.w.). Niezależnie od tego ustawa przewidywała możliwość uzyskania wsparcia finansowego w okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 35 u.k.g.w.).

Projekt powiela powyższe rozwiązania z tą różnicą, że nieco odmiennie reguluje kwestie wsparcia finansowego dla zespołów ludowych. Poza możliwością ubiegania się co roku o pomoc finansową, zespoły ludowe mają otrzymać także jednorazowe wsparcie z przeznaczeniem na zakup strojów ludowych, instrumentów akustycznych i nagłośnienia (art. 21 projektu). W uzasadnieniu projektu proponowany model wsparcia zespołów ludowych określono jako dedykowany, dwufilarowy mechanizm finansowania działalności zespołów ludowych ze środków budżetu państwa pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw rolnictwa, którego szczegóły mają zostać określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 21 ust. 10 projektu. Zespoły ludowe, podobnie jak koła gospodyń wiejskich, mają więc posiadać dedykowane źródło systemowego wsparcia ze środków publicznych, czego przepisy, co do zasady, nie gwarantują innym organizacjom pozarządowym.

Należy zwrócić uwagę, że art. 34 u.k.g.w. pozwalał na przekształcenie kół gospodyń wiejskich, działających na podstawie przepisów dotychczasowych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników¹⁶ i na podstawie Prawa o stowarzyszeniach, w koła gospodyń wiejskich w rozumieniu przepisów u.k.g.w. Działające w dniu wejścia w życie ustawy koła gospodyń wiejskich mogły dostosować statuty do wymagań ustalonych w ustawie i wystąpić z wnioskiem o dokonanie wpisu koła do rejestru zgodnie z przepisami ustawy. Przepisy te zapewniały, co do zasady,

¹⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, ze zm.

¹⁶ Dz. U. z 2025 r. poz. 781, ze zm.

ciągłość funkcjonowania kół gospodyń wiejskich. Projekt nie zawiera analogicznej regulacji i nie przewiduje, że zespoły ludowe utworzone na podstawie proponowanych przepisów mają być następcami prawnymi działających obecnie zespołów.

Skutkiem przyjęcia projektu będzie powstanie nowych, nieistniejących wcześniej zespołów ludowych. Przekonuje o tym choćby fakt, że mają one otrzymać pomoc finansową na rozpoczęcie działalności (zakup strojów ludowych, instrumentów akustycznych oraz nagłośnienia). Projekt nie przewiduje wprowadzenia norm zapewniających wsparcie dla zespołów, które nie uzyskają wpisu do Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych, tj. nie będą zespołami ludowymi w rozumieniu przepisów ustawy.

W kontekście powyższym trzeba zwrócić uwagę, że w świetle propozycji przedstawionej w projekcie nie jest jasne, czy po jego uchwaleniu dopuszczalne będzie funkcjonowanie zespołów ludowych w dotychczasowych formach, czy też proponowana forma organizacyjnoprawna zespołu ludowego ma być formą wyłączną. Choć z literalnego brzmienia art. 5 ust. 1 projektu wynika, że każdy zespół ludowy podlegać ma obowiązkowi wpisu do rejestru, to jednak wydaje się, że obowiązek ten dotyczyć będzie wyłącznie zespołów ludowych w rozumieniu przepisów ustawy. Jeśli skutkiem przyjęcia projektu nie będzie wyłączenie możliwości funkcjonowania zespołów ludowych w dotychczasowych formach czy też grupach niesformalizowanych, proponowana regulacja nie pozostanie bez wpływu na ich funkcjonowanie. Po pierwsze, nowe zespoły będą prowadziły działalność konkurencyjną względem wcześniej utworzonych. Jedynie jednak zespoły ludowe w rozumieniu ustawy będą korzystać z systemowego wsparcia finansowego. Po drugie, może pojawić się problem dopuszczalności posługiwania się przez utworzone wcześniej stowarzyszenia określeniem „zespół ludowy” w swojej nazwie. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 u.p.s. statut stowarzyszenia określa w szczególności nazwę stowarzyszenia, odróżniającą je od innych stowarzyszeń, organizacji i instytucji. Zgodnie zaś z art. 16 ust. 1 i 3 u.p.s. sąd rejestrowy wydaje postanowienie o wpisie stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego po stwierdzeniu, że jego statut jest zgodny z przepisami prawa. Sąd rejestrowy oddala natomiast wniosek o wpis stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego, jeżeli nie spełnia ono warunków określonych w przepisach prawa. Nazwa stowarzyszenia wskazująca na „zespół ludowy” może wprowadzać w błąd, co do jego formy prawnej.

Projekt nie określa, kto może wystąpić z inicjatywą założenia zespołu ludowego (ile osób liczyć ma komitet założycielski) ani nie określa minimalnej liczby jego członków. Okoliczność ta stanowi istotne odstępstwo od regulacji u.p.s. i u.k.g.w. i tworzy poważne zagrożenie dla obrotu prawnego. Zarówno stowarzyszenia, jak i koła gospodyń wiejskich, zaliczają się do osób prawnych typu korporacyjnego. O ich bycie prawnym przesądza istnienie substratu osobowego, tj. posiadanie członków. Spadek liczby członków poniżej ustawowego minimum skutkuje, co do zasady, ustaniem bytu osoby prawnej typu korporacyjnego. Zgodnie z art. 27 ust. 1 pkt 3 u.k.g.w. koło gospodyń wiejskich przechodzi w stan likwidacji, jeżeli liczba członków koła osiągnie stan poniżej liczby określonej w art. 5 ust. 1 (co najmniej 10 osób) i liczba ta nie zostanie uzupełniona do wymaganej ustawą liczby członków

koła w terminie 90 dni. Zgodnie natomiast z art. 31 ust. 1 u.p.s. sąd wydaje postanowienie o rozwiązaniu stowarzyszenia na wniosek organu nadzorującego, w przypadku gdy liczba członków stowarzyszenia jest mniejsza niż liczba członków wymaganych do jego założenia. Projekt nie zawiera analogicznych przepisów. Co więcej, w art. 18 ust. 1 projektu wskazano, że statut może przewidywać zarząd jednoosobowy. W efekcie przyjęcia proponowanej regulacji dopuszczalne będzie funkcjonowanie jednoosobowych zespołów ludowych (z jednym członkiem zebrania członków zespołu ludowego będącym zarazem członkiem jego zarządu), a te mogą być wykorzystywane do nadużywania osobowości prawnej, np. jako narzędzie do unikania odpowiedzialności za zaciągane zobowiązania. Ryzyko w tym obszarze wzmacnia fakt, że zespoły ludowe nie będą podlegały – jak większość osób prawnych – obowiązkowi wpisu do rejestru sądowego.

Projekt przewiduje w art. 3, że członkiem zespołu ludowego może być każda osoba, która ukończyła lat 18. Za zgodą przedstawicieli ustawowych w działalności zespołu mogą brać także osoby, które ukończyły 13 lat. Jednocześnie projekt przewiduje ograniczenie członkostwa w zespołach ludowych – jedna osoba będzie mogła być członkiem tylko jednego zespołu ludowego. Przepis ten został przeniesiony do projektu w całości z u.k.g.w. Na gruncie regulacji odnoszących się do zespołów ludowych budzi jednak poważne wątpliwości. Stanowi on istotne ograniczenie w stosunku do regulacji przewidzianej w u.p.s. Ta ostatnia ustawa dopuszcza bowiem możliwość udziału w stowarzyszeniach małoletnich poniżej 16 lat, za zgodą przedstawicieli ustawowych, bez prawa udziału w głosowaniu na walnych zebraniach członków oraz bez korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz stowarzyszenia. Jeżeli jednak jednostka organizacyjna stowarzyszenia zrzesza wyłącznie małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki.

Skutkiem przyjęcia regulacji art. 3 projektu będzie całkowite wykluczenie możliwości udziału w działalności zespołu osób, które nie ukończyły 13 lat. Nie tylko, jeśli chodzi o czynne i bierne prawo wyborcze do władz zespołu ludowego, ale także w zakresie udziału w realizacji zadań zespołu, o których mowa w art. 2 projektu. Ponadto, z literalnego brzmienia art. 3 ust. 1 i 2 projektu wynika, że osoby, które ukończyły 13 lat, a nie ukończyły lat 18, będą mogły brać udział w działalności zespołu, ale nie będą mogły być jego członkami. Jeśli wskazane ograniczenia mogą znajdować uzasadnienie w odniesieniu do kół gospodyń wiejskich, to wydaje się, że nie uwzględniają specyfiki funkcjonowania zespołów ludowych. Skutkiem prawnym przyjęcia projektu będzie brak możliwości zaangażowania w działalność zespołu osób, które nie ukończyły 13 lat, natomiast zaangażowanie osób w wieku 13-18 lat będzie ograniczone.

Jeśli chodzi o ograniczenie możliwości członkostwa w zespołach ludowych tylko do jednego zespołu, to pojawia się wątpliwość o *ratio legis* proponowanej regulacji. Reguła ta może znajdować uzasadnienie, jeśli chodzi o koła gospodyń wiejskich, w powiązaniu z obowiązywaniem zasady, że na terenie jednej wsi może mieć siedzibę jedno koło gospodyń wiejskich. Choć przepisy u.k.g.w. nie ograniczają zakresu działalności koła gospodyń wiejskich wyłącznie do obszaru danej wsi, to jednak mają one wyraźnie terytorialny charakter. Projekt nie przewiduje natomiast

ograniczeń terytorialnych w zakresie działalności zespołów ludowych (choć te będą mogły oczywiście wynikać ze statutu zespołu). Ograniczenie możliwości członkostwa wyłącznie w jednym zespole ludowym może być oceniane przez pryzmat art. 58 Konstytucji, który zapewnia każdemu wolność zrzeszania się. Trzeba odnotować, że wątpliwości odnośnie do zgodności z Konstytucją przepisów u.k.g.w. wprowadzających zasadę, w myśl której w jednej wsi może mieć siedzibę jedno koło, oraz powiązany z nią zakaz członkostwa w więcej niż jednym kole wyraził Rzecznik Praw Obywatelskich¹⁷.

Istotne wątpliwości natury ustrojowej budzi fakt, że tematyka projektu nie została w żaden sposób powiązana z działem administracji rządowej kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Dział ten, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej¹⁸, obejmuje sprawy rozwoju i opieki nad materialnym i niematerialnym dziedzictwem narodowym oraz sprawy działalności kulturalnej, w tym mecenatu państwowego nad tą działalnością, w szczególności w zakresie działalności twórczej, artystycznej, kultury ludowej i rękodzieła artystycznego oraz ich ochrony. Projekt wiąże natomiast proponowaną regulację z ARiMR podlegającą ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi (uzasadnienie projektu błędnie wskazuje na ministra właściwego do spraw rolnictwa). Odnotowania wymaga, że dział administracji „rozwój wsi” nie obejmuje spraw związanych z działalnością kulturalną. Jeśli powiązanie kół gospodyń wiejskich z działalnością ARiMR znajduje uzasadnienie, bowiem dział administracji rozwoju wsi obejmuje sprawy podnoszenia kwalifikacji zawodowych, wspomagania pozarolniczych form aktywności zawodowej i gospodarczej mieszkańców wsi¹⁹, to funkcjonowanie zespołów ludowych nie ma już z zadaniami ARiMR i nadzorującego ją ministra właściwego do spraw rozwoju wsi żadnego związku. W uzasadnieniu projektu podniesiono, że pozostaje on „w zakresie właściwości ministra właściwego do spraw rolnictwa i nie wymaga współprowadzenia przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej [...] resort rolnictwa odpowiada za kształtowanie warunków życia na wsi oraz rozwój społeczności lokalnych”. Stwierdzenie to nie znajduje odzwierciedlenia w obowiązujących przepisach – przepisy ustawy o działach administracji rządowej nie zawierają norm uprawniających do takiego twierdzenia. Wnioskodawcy zdają się dostrzegać ten problem i zapewne z tego względu proponują w art. 25 projektu dodanie normy przewidującej, że minister właściwy do spraw rozwoju wsi będzie mógł realizować zadania związane z promowaniem i wspieraniem zespołów ludowych, w szczególności w zakresie aktywizacji wspólnot i społeczności lokalnych na obszarach wiejskich. Norma taka powinna jednak wynikać z ustawy o działach administracji rządowej, która ma kluczowe znaczenie dla ustroju administracji publicznej.

¹⁷ RPO: ustawa o kołach gospodyń wiejskich ogranicza konstytucyjną wolność zrzeszania – <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-ustawa-o-kołach-gospodyn-wiejskich-ogranicza-konstytucyjna-wolnosc-zrzeszania>.

¹⁸ Dz. U. z 2025 r. poz. 1275, ze zm.

¹⁹ Choć w większym stopniu wykazuje związek z działem rolnictwo, który obejmuje sprawy izb rolniczych, związków zawodowych rolników i organizacji społeczno-zawodowych rolników.

Projekt był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej²⁰. Omawiany projekt był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu²¹. W opinii dotyczącej zgodności z prawem Unii Europejskiej odnotowano, że projekt dotyczy zagadnień objętych regulacją prawa Unii Europejskiej, a jego art. 11 pkt 6, przewidujący, że w Krajowym Rejestrze Zespołów Ludowych mają zostać zamieszczone dane osób będących członkami zespołu, budzi wątpliwości co do zgodności z zasadą minimalizacji danych określoną w art. 5 ust. 1 lit. c RODO²².

2.

Opiniowany projekt normuje m.in. zasady zrzeszenia się obywateli w zespoły ludowe w celu wspólnego prowadzenia działalności artystycznej. W rezultacie, projekt dotyczy wolności zrzeszenia się zagwarantowanej w art. 11 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC).

W myśl art. 3 ust. 3 projektu ustawy jednocześnie można być członkiem tylko jednego zespołu ludowego. Unormowanie to stanowi ograniczenie wolności zrzeszenia się. Może nasuwać się wątpliwość, czy ograniczenie to spełnia wymóg proporcjonalności.

VI. Skutki społeczne projektowanej ustawy

A. Podmioty, na które wpływa projekt

Projekt będzie wpływał na następujące podmioty:

- 1) grupy, które będą mogły zostać zarejestrowane jako zespoły ludowe; jest to zróżnicowana kategoria podmiotów, obejmująca zarówno grupy nieformalne, afiliowane przy samorządowych instytucjach kultury, jak i stowarzyszenia czy fundacje; Wnioskodawcy szacują ich obecną liczbę na 3 tys.; status zespołu ludowego umożliwi wspomnianym grupom uzyskiwanie przychodów z tytułu działalności artystycznej i objęcie wsparciem finansowym ze środków publicznych;
- 2) minister właściwy do spraw rolnictwa i rozwoju wsi, który określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy finansowej oraz będzie nadzorował jednostki zaangażowane we wdrażanie ustawy;

²⁰ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zespołach ludowych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mirosław Maliszewski)*, opinia BEOS z 28 IV 2026 r., BEOS-WPEiM-894/26.

²¹ *Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zespołach ludowych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mirosław Maliszewski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu*, opinia BEOS z 28 IV 2026 r., BEOS-WPEiM-895/26.

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, s. 1, ze zm., <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/2016-05-04>.

- Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, który będzie wydawał opinie o możliwości zakwalifikowania aplikującej grupy do kategorii „zespołów ludowych”; instytucja ta będzie więc operacjonalizować definicję „zespołu ludowego”, ewentualnie dokonywać merytorycznej oceny działania;
 - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – kierownicy biur powiatowych ARMiR będą dokonywali, w drodze decyzji, wpisu zespołu ludowego do rejestru po stwierdzeniu, że statut zespołu jest zgodny z przepisami prawa;
- 3) minister właściwy do spraw finansów publicznych, który określi w drodze rozporządzenia sposób prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów oraz warunki, jakim powinna odpowiadać ta ewidencja w celu prawidłowego określenia zobowiązań podatkowych, mając jednocześnie na uwadze zakres oraz cel działania podmiotów prowadzących ewidencję;
 - 4) jednostki samorządu terytorialnego (JST) i ich wspólnoty lokalne, w szczególności gminy (2 479, w tym 724 gmin miejsko-wiejskich oraz 1 453 gmin wiejskich) i powiaty (314)²³ – jako podmioty prowadzące lokalną politykę kulturalną oraz instytucje kultury²⁴, a także organizujące uroczystości lokalne;
 - 5) podmioty, przy których obecnie afiliowane są zespoły ludowe: samorządowe instytucje kultury, stowarzyszenia i inne NGO, w tym m.in. koła gospodyń wiejskich;
 - 6) podmioty gospodarcze działające w branżach instrumentów muzycznych (m.in. lutnicy) czy strojów ludowych; środki publiczne mogą stymulować popyt, choć wpływ proponowanej regulacji jest trudny do przewidzenia i będzie zależał od zasad wydawania środków dotacji²⁵.

B. Wpływ na społeczeństwo

W przedstawionym przez Wnioskodawców uzasadnieniu i DSR skutki społeczne projektu są ujęte w kategoriach wpierania, zachowania i upowszechniania dziedzictwa kulturowego wsi, w szczególności tradycji muzycznych, tanecznych oraz obrzędowych. Ma to służyć wzmacnianiu tożsamości lokalnej, promowaniu obszarów wiejskich i integracji ich społeczności, tym samym przeciwdziałając ich marginalizacji. Jednocześnie projekt ogranicza bariery rozwoju zespołów, w tym uzależnienie ich od innych podmiotów, utrudniające funkcjonowanie i długofalowe planowanie działalności artystycznej.

Trafność diagnozy Wnioskodawców, co do potrzeby wsparcia instytucjonalnego, potwierdzają wyniki badań nad zespołami lokalnymi

²³ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Baza JST, <https://www.gov.pl/web/mswia/baza-jst>.

²⁴ W 2025 r. w Polsce funkcjonowało ogółem 3 913 centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic - za: *Działalność centrów kultury, domów kultury, ośrodków kultury, klubów i świetlic w 2025 r.* Informacje sygnałowe, Główny Urząd Statystyczny, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/kultura/dzialalnosc-centrow-kultury-domow-kultury-osrodkow-kultury-klubow-i-swietlic-w-2025-r-9.9.html>.

²⁵ W toku konsultacji wskazywano na zagrożenie, że zakupy będą dotyczyć „taniej komercji z Chin”, a tym samym nie będą wspierać polskiej produkcji – np. ID ankiety: 166451.

przeprowadzonych przed dekadą. Zwrócono w nich uwagę na fenomen amatorskich zespołów ludowych wraz z ich rolą społeczną i kulturotwórczą w życiu społeczności wiejskich. Jednocześnie pokazały one m.in., że współczesne zespoły ludowe powstają najczęściej z oddolnej i spontanicznej potrzeby. Tworzone były na bazie kół gospodyń wiejskich, przy okazji rozmaitych świąt, z dożynkami na czele, z inspiracji lokalnych muzyków lub po prostu osób aktywnych, czujących potrzebę działania i zmian we własnej miejscowości. Często grupy miały też kłopoty z formą organizacyjno-prawną, nie były stowarzyszeniami ani organizacjami, co powodowało kłopoty z rozliczeniem rachunków, finansowaniem²⁶. Liczba, skala i formuła organizacyjna działania zespołów regionalnych nie jest obecnie badana i znana, trudno zweryfikować szacunki Wnioskodawców. Można jednak odnotować społeczne zainteresowanie tego rodzaju amatorską, hobbistyczną działalnością. W 2024 roku według badania GUS muzyką (grą na instrumencie, śpiewem) – indywidualnie lub grupowo – zajmowało się w Polsce 4,7% osób (4,8% mężczyzn i 4,6% kobiet), 5,5% mieszkańców miast i 3,3% osób mieszkających na wsi²⁷. W tej grupie znajdują się członkowie zespołów ludowych oraz osoby, które będą mogły być zainteresowane tą formą działania.

Ocena skutków społecznych proponowanej regulacji może w jakiejś mierze bazować na doświadczeniu funkcjonowania od 2018 r. ustawy o kołach gospodyń wiejskich. Pokazuje ono, że systemowe, stabilne finansowe wsparcie (dodajmy, że w przypadku kół jest ono obecnie jednostkowo niższe²⁸) powoduje aktywizację społeczną i istotny trwały wzrost liczby wspieranych instytucji. Od listopada 2018 r., czyli od wejścia w życie ustawy, do końca 2019 r. powstało ponad 5,8 tys. nowych kół i łącznie w prowadzonym przez ARiMR rejestrze było ich 8 780²⁹. Po trzech latach na koniec 2022 r. w rejestrze było ich ponad 12 tys. kół³⁰, a w 2024 r. już 17,4 tys. i stanowiły one aż 15,3% ogółu aktywnych organizacji pozarządowych w Polsce³¹. Można zakładać, że podobne tendencje wystąpią w przypadku wdrożenia opiniowanego projektu.

Skutki społeczne proponowanych zmian, w rozumieniu wpływu na ochronę i kultywowanie dziedzictwa kulturowego wsi, będą zależeć w istotnej mierze od

²⁶ Zob. *Zespoły ludowe. Raport z badań*, Fundacja Ważka, Wrocław 2015 r., <https://nck.pl/upload/attachments/318006/Zespoły%20ludowe%20-%20raport%20z%20badan.pdf>.

²⁷ *Uczestnictwo ludności w kulturze 2024*. Główny Urząd Statystyczny, s. 13, https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/kultura/uczestnictwo-ludnosci-w-kulturze-w-2024-r-6_4.html.

²⁸ Obowiązują trzy stawki rocznej dotacji bieżącej: 8 tys. zł – dla kół, które tworzy nie więcej niż 30 osób; 9 tys. zł – w przypadku organizacji liczących od 31 do 75 osób, 10 tys. zł – jeśli w skład KGW wchodzi ponad 75 osób – <https://www.gov.pl/web/arimr/do-tej-pory-ponad-10-tys-kgw-ubiega-sie-o-dofinansowanie>.

²⁹ *Zaskakujący wzrost liczby kół gospodyń wiejskich*, *Agronomist*, 15 stycznia 2020, <https://agronomist.pl/artykuly/koa-gospodyn-wiejskich-wyrastaja-jak-grzyby-po-deszczu-w-zeszym-roku-zgamey-30-mln-z-budzetu>.

³⁰ *Kompletny przewodnik: Dotacje ARiMR dla Gospodyń Wiejskich 2025 – działalność statutowa, wnioski, kontrola środków, transparentność, dobre praktyki i wiele innych*, <https://kolagospodynwiejskich.org/2025/08/08/kompletny-przewodnik-dotacje-arimr-dla-koł-gospodyn-wiejskich-2025-dzialalnosc-statutowa-wnioski-kontrola-srodkow-transparentnosc-dobre-praktyki-i-wiele-innych/>.

³¹ *Działalność organizacji pozarządowych w 2024 r.*, https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoleczna-wolontariat/gospodarka-spoleczna-trzeci-sektor/dzialalnosc-organizacji-pozarządowych-w-2024-r-3_11.html.

liczby, skali zorganizowania i aktywności potencjalnych beneficjentów oraz ich koncepcji działania. Pewne znaczenie będzie miał również ewentualny próg selekcji i wymogi związane z uzyskaniem opinii wydawanej przez Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi (jej kryteria nie są jasno określone³²), a także wymogi związane z zasadami rozliczania dotacji, które mogą wpływać na sposób wydawania środków publicznych. Zakładając rosnące w czasie społeczne zainteresowanie możliwościami kreowanymi przez projekt, można także przewidywać znaczną różnorodność koncepcji działania zespołów, zależnie od preferencji, możliwości i decyzji ich twórców i członków. Trudno przewidzieć, jakie formy w praktyce może przyjąć np. „wykonywanie innych zadań związanych z wspieraniem przedsiębiorczości na wsi i podejmowanie działań na rzecz środowiska wiejskiego” (art. 2 ust. 2 pkt 6 projektu). Można zakładać także pewną inwencję zespołów, które będą mogły podejmować także działania mieszczące się w granicach ogólnie sformułowanych ustawowych zadań, ale jednak mijające się z zasadniczymi związanymi z kulturą ludową celami regulacji.

W tym kontekście można zauważyć, że jednym z istotnych wątków konsultacji społecznych projektu była kwestia definicji właściwej „zespołu ludowego”. Podnoszono, że pewne środowiska i grupy nie zostaną objęte wsparciem np. ze względu na wymogi administracyjne, a jednocześnie mogą je uzyskać zespoły, których działalność nie zawsze jest związana z zasadniczymi celami społecznymi projektu.

C. Konsultacje społeczne

W konsultacjach wzięło udział 55 osób, w tym kilkanaście reprezentujących środowiska zespołów muzycznych i tanecznych³³. Forum Muzyki Tradycyjnej³⁴ upowszechniało informację o ogłoszeniu konsultacji zachęcało do udziału, a jednocześnie proponowało zmiany³⁵. Forum skierowało także list do Wnioskodawców, którym ocenia m.in., że projekt „może stać się ważnym krokiem w stronę systemowego wsparcia kultury tradycyjnej. Stanie się tak jednak tylko wtedy, gdy zostanie wpisany w szerszą strategię państwa. Wskazujemy więc na potrzebę wspólnego wypracowania ogólnopolskiej strategii dokumentacji, ochrony

³² Zwracano na to uwagę w konsultacjach projektu - ID ankiety 166087: „Wątpliwości budzi obowiązkowa rejestracja zespołów wraz z koniecznością uzyskania pozytywnej opinii przed wpisem do rejestru, przy braku jasnych kryteriów wydawania takiej opinii i procedury odwoławczej”.

³³ Fundacja Muzyka Zakorzeniona, Kapela Butrynów, Kapela Fedaków, środowisko instruktorów tańca ludowego, Śląsk Folkowy, Pszczyńska Orkiestra Ludowa, Fundacja Piszczalka, Towarzystwo „Poligrodzianie”, Dolnośląskie Towarzystwo na Rzecz Kultury Ludowej, Zespół Regionalny Pieśni i Tańca „Wilamowice”, Stowarzyszenie Majsternia Tradycji, Muzyki i Tańca, Stowarzyszenie Babcyń Kuferek, ZPiT „Modrzewiaczy”, Studencki Dom Tańca przy ACKiM UMCS Chatka Żaka w Lublinie.

³⁴ Organizacja zrzesza następujące podmioty: Fundacja Braci Golec, Fundacja Dorzecze Prośny/Kulturalny Ruch Oporu, Fundacja Górom, Fundacja Mały Kolberg, Fundacja Muzyka Zakorzeniona, Fundacja Piszczalka, Fundacja Republika Radomska, Fundacja Wszystkie Mazurki Świata, Pszczyńska Orkiestra Ludowa (stowarzyszenie), Stowarzyszenie Dom Tańca, Stowarzyszenie Dziedzictwo Podlasia, Stowarzyszenie Tratwa, Stowarzyszenie Trójwiejska, Towarzystwo dla Natury i Człowieka, Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Etnograficznego w Toruniu.

³⁵ Nowa ustawa o zespołach ludowych | Złóż swoje uwagi do 17 maja! <https://muzykatradycyjna.pl/dokumentacja/nowa-ustawa-o-zespolach-ludowych-zloz-swoje-uwagi-do-17-maja/>.

i przywracania do żywego obiegu kulturowego muzyki tradycyjnej polskiej wsi”³⁶. W opinii organizacji prace legislacyjne nad ustawą powinny toczyć się z udziałem instytucji, które dotychczas wspierały inicjatywy związane z muzyką tradycyjną (m.in. Narodowy Instytut Muzyki i Tańca, Narodowe Centrum Kultury, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi). Dodajmy, że w konsultacjach pojawiał się postulat, by bardziej zaangażować instytucje kultury w procedury, kwalifikację zespołów ludowych i wsparcie w ramach projektowanej ustawy³⁷.

Większość konsultujących (28 osób) uznało projekt za potrzebny lub raczej potrzebny. Jednocześnie w odpowiedzi na pytanie o akceptację rozwiązań projektu dominowały odpowiedzi negatywne (33 osób), stosunkowo dużo było ambiwalentnych (9 osób). Pełną lub prawie całkowitą akceptacją rozwiązań wyraziło 12 osób.

Jednym z powracających w konsultacjach postulatów był szerszy zakres podmiotowy projektu³⁸. Konsultujący zgłaszali obawy, że projekt „nie obejmuje (...) wsparciem artystów ludowych działających indywidualnie lub w małych grupach. Potrzebne jest rozszerzenie w ustawie definicji zespołu ludowego, umożliwiające objęcie wsparciem szerokiej rzeszy oddolnych inicjatyw edukacyjnych i animacyjnych”³⁹. Za problematyczne, a nawet dyskryminujące, i tym samym niezgodnie z prawem, uznano praktyczne wykluczenie zespołów ze środowisk miejskich⁴⁰. Wskazywano, że projekt „(z)agraża pracy wielopokoleniowej odbywającej się w zespołach, oraz unikalnym charakterom poszczególnych grup, kapel, zespołów których nie da się – ze względu na ich tradycyjną działalność – zunifikować do wymogów ustawy. Ponadto, wiele zespołów prowadzi sekcje dziecięce – co stoi w sprzeczności z zapisem <<Członkiem zespołu ludowego może być każda osoba, która ukończyła lat 18>>”. Zapis o tym, że tylko jedna osoba może być członkiem jednego zespołu, również dowodzi odrealnienia projektu, gdyż przenikanie się środowiska tancerzy, choreografów i muzyków jest na porządku dziennym”⁴¹.

W konsultacjach podejmowano także temat znaczenia projektu dla samorządów. Osoba reprezentująca powiatową instytucję kultury wskazała, że „mechanizm gwarantujący stabilne dofinansowanie (bon inwestycyjny oraz subwencja roczna) zdejmie z lokalnych ośrodków i placówek kulturalnych ciężar

³⁶ <https://muzykatradycyjna.pl/wp-content/uploads/2026/05/2026.05.07-List-otwarty-FMT-w-sprawie-poselskiego-projektu-ustawy-o-zespolach-ludowych.pdf>.

³⁷ ID ankiety: 165789: „Ciałem opiniującym zgłoszenia zespołów ludowych do wpisu do rejestru powinna być niezależna komisja złożona z ekspertów z różnych środowisk i instytucji zajmujących się muzyką tradycyjną polskiej wsi”.

³⁸ ID ankiety 170870: „Projekt ustawy o zespołach ludowych nie obejmuje wsparciem artystów ludowych działających indywidualnie lub w małych grupach. Dostęp do finansowania wiąże się z obowiązkami administracyjnymi i wymogami trudnymi do spełnienia dla małych, oddolnych grup. W efekcie skorzystają na tym głównie większe, zespoły prezentujące folklor stylizowany a nie autentyczny tj. zespoły piosenki i tańca” – ID ankiet: 17870, 17062, 17054.

³⁹ Kapela Fedaków, środowisko instruktorów tańca ludowego, Śląsk Folkowy, Pszczyńska Orkiestra Ludowa – ID ankiety: 170712.

⁴⁰ ID ankiety: 156643: „Forma sugeruje wręcz, że zespoły z obszarów innych niż wiejskie wyłączone zostaną z finansowania, a całkiem prawdopodobne i z wpisu do rejestru. Jest to jawne zawłaszczenie formy prowadzenia działalności artystycznej, niezgodne z Konstytucją oraz prawem unijnym”.

⁴¹ ID ankiety: 166729.

ciągłego poszukiwania środków na podstawowe funkcjonowanie zespołów, pozwalając na budowanie relacji opartych na partnerstwie artystycznym przy organizacji wydarzeń i uroczystości regionalnych⁴². Pojawił się także postulat, by wsparcie gwarantowane projektem było wykorzystane do poprawy sytuacji w gminach pozbawionych obecnie instytucji kultury⁴³.

W konsultacjach zgłaszano także fundamentalną wątpliwość, czy potrzebne jest tworzenie *de facto* nowego rodzaju organizacji pozarządowej (z zagwarantowanym publicznym wsparciem), gdyż w ocenie konsultujących wystarczająca jest formuła stowarzyszenia⁴⁴.

VII. Skutki gospodarcze projektowanej ustawy

Proponowana ustawa nie będzie mieć wpływu na gospodarkę w skali makro, w tym dynamikę PKB, na rynek pracy czy na stopę inflacji. Projekt nie powoduje również zwiększenia wydatków przedsiębiorstw. Projekt w skali lokalnej może przynieść pośrednie korzyści gospodarcze, w szczególności poprzez rozwój lokalnej działalności kulturalnej, zwiększenie aktywności społecznej oraz promocję regionów. W odniesieniu do sfery gospodarczej Wnioskodawcy wskazują, że działalność zespołów ludowych może wzmocnić ofertę turystyczną i przyczynić się do wzrostu dochodów lokalnych społeczności. Wnioskodawcy ograniczają się do opisu rezultatu proponowanych zmian nie ujmując ich w wartościach pieniężnych.

W konsultacjach społecznych nie wpłynęły komentarze, które zawierałyby istotne informacje odnoszące się do skutków gospodarczych⁴⁵.

VIII. Skutki projektowanej ustawy dla sektora finansów publicznych

W opinii Wnioskodawców projekt pociąga za sobą skutki finansowe dla sektora finansów publicznych. Ich wysokość ma być uzależniona od liczby zespołów ludowych, wpisanych do tworzonego Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych

⁴² ID ankiety: 169047.

⁴³ ID ankiety: 156836: „Uważamy, że ustawa powinna zapewnić wieloletnie finansowanie inicjatywą edukacyjnym i uzależnić finansowanie od działań edukacyjnych. Jednocześnie zwiększyć dostęp do kultury w gminach bez domu kultury (1/3 gmin. w województwie mazowieckim). Finansowanie małych inicjatyw edukacyjnych - jest nie tylko bardziej efektywne, ale także pozwala zaoszczędzić fundusze, które przeznaczone musiałyby być na budowę i działalność ośrodków kultury”.

⁴⁴ ID ankiety: 156855: „Przeregulowanie. Jeżeli potrzebna jest osobowość prawna, wystarczy założyć stowarzyszenie.”; ID ankiety: 158730: „System już istnieje i jest rozbudowany: stowarzyszenia rejestrowe, stowarzyszenia zwykłe, fundacje, działalność kulturalna, działalność pożytku publicznego. To nie jest próżnia, którą trzeba wypełnić nową ustawą. To jest struktura, którą należałoby raczej uporządkować, uprościć i wzmocnić. Tymczasem projekt tworzy nowy byt - <<zespół ludowy>> jako odrębną osobę prawną - zamiast wykorzystać istniejące formy. To jest klasyczny błąd legislacyjny: mnożenie bytów zamiast porządkowania systemu. Zespół ludowy mógłby funkcjonować jako stowarzyszenie albo w ramach działalności kulturalnej. Mógłby korzystać z ustawy o pożytku publicznym, mieć status organizacji, ubiegać się o dotacje. Wszystkie te narzędzia już istnieją. Problem nie leży w braku formy prawnej, lecz w braku zdolności jej użycia”.

⁴⁵ Warto zwrócić jednak uwagę na komentarze: (a) ID ankiety 166729, 166523, 166451, w których podniesiono problem ryzyka pojawienia się zespołów-słupów, które będą miały na celu jedynie konsumpcję środków wsparcia, (b) ID 158256 w której zauważono, że zakaz działalności w więcej niż jednym zespole może spowodować spadek liczby zleceń dla muzyków występujących odpłatnie.

prowowanego przez ARiMR na podstawie projektowanych przepisów⁴⁶, które występują z wnioskiem o przyznanie pomocy finansowej przeznaczonej na realizację zadań⁴⁷ (przyznawanej zespołowi ludowemu jeden raz w danym roku) lub jednorazowej pomocy finansowej z przeznaczeniem na zakup strojów ludowych, instrumentów akustycznych oraz nagłośnienia.

Wnioskodawcy stwierdzają, że projekt wpłynie głównie na zwiększenie wydatków budżetu państwa będące następstwem finansowania ze środków publicznych pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw rolnictwa dedykowanego, dwufilarowego mechanizmu wsparcia działalności zespołów ludowych. W ramach I filaru Wnioskodawcy przewidują możliwość przyznania bonu inwestycyjnego w wysokości 50 000 zł, stanowiącego jednorazową dotację celową przyznawaną na rozpoczęcie działalności i przeznaczoną na zakup środków trwałych (np. strojów ludowych, instrumentów akustycznych, nagłośnienia), natomiast w ramach II filaru Wnioskodawcy przewidują przyznanie subwencji stabilizacyjnej w wysokości 25 000 zł rocznie, stanowiącej stałe wsparcie finansowe na działalność bieżącą (np. honoraria dla instruktorów, wynajem sal, transport), wypłacanej po złożeniu sprawozdania z działalności zespołowi ludowemu jeden raz w danym roku. W uzasadnieniu Wnioskodawcy wyjaśniają, że proponowana konstrukcja dwufilarowego mechanizmu finansowania pozwala na jednoczesne wsparcie rozwoju infrastrukturalnego zespołów ludowych oraz zapewnienie im stabilnych warunków prowadzenia bieżącej działalności, a ponadto pozwoli na racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi oraz ograniczy ryzyko ich nieefektywnego wykorzystania.

Dodatkowo w budżecie państwa będzie należało uwzględnić koszty administracyjne Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi (NIKiDW), związane z projektowaną w ustawie koniecznością weryfikacji wniosków o wydanie opinii w sprawie możliwości zakwalifikowania podmiotu jako zespołu ludowego – w wysokości około 400 000 zł rocznie⁴⁸, a także koszty administracyjne Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, obejmujące weryfikację wniosków o wpis do Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych, wniosków o przyznanie pomocy finansowej, sprawozdań z wydatkowania przyznanych środków oraz realizację wypłat środków finansowych – w wysokości około 1 500 000 zł rocznie. Wnioskodawcy, uzasadniając proponowane rozwiązanie wskazują, że ARiMR posiada rozwiniętą strukturę terenową oraz systemy teleinformatyczne umożliwiające sprawną obsługę

⁴⁶ Wnioskodawcy deklaratorywnie zakładają rejestrację około 3 000 zespołów ludowych.

⁴⁷ Por. art. 2 ust. 2 projektu: Zespoły ludowe realizują zadania, które są kluczowe dla ich funkcjonowania i rozwoju w szczególności: (1) kultywowanie tradycji ludowych poprzez organizację obchodów i wydarzeń związanych z lokalnymi rytuałami i obyczajami; (2) prowadzenie działań społecznych poprzez organizację festynów wiejskich, wesel, koncertów czy innych wydarzeń społecznych; (3) wspieranie amatorskich ruchów artystycznych na wsiach poprzez tworzenie przestrzeni do działań kulturalnych; (4) wspieranie lokalnych systemów kształcenia instruktorów w celu zapewnienia edukacji regionalnej tradycji; (5) współpraca z lokalnymi instytucjami kultury; (6) wykonywanie innych zadań związanych ze wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości na wsi i podejmowaniem działań na rzecz środowisk wiejskich.

⁴⁸ Zgodnie z projektowanym art. 5 ust. 3 zespół ludowy uzyskuje możliwość wpisu do rejestru po wydaniu pozytywnej opinii przez Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, przy czym w myśl projektowanego art. 33 po upływie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy do 16 listopada 2026 r., zespoły ludowe mogą składać do Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi wnioski o wydanie opinii, a do 31 grudnia 2026 r. Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi wydaje opinie.

wniosek, natomiast NIKiDW – zaplecze merytoryczne do wydawania opinii o możliwości zakwalifikowania do zespołu ludowego.

W odniesieniu do źródeł finansowania projektu Wnioskodawcy uznali, że projekt będzie wymagał zabezpieczenia dodatkowych środków w części 32 – Rolnictwo i części 33 – Rozwój Wsi, których dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

W odniesieniu do budżetów jednostek samorządu terytorialnego Wnioskodawcy nie wskazali skutków finansowych.

Po analizie założeń przyjętych przez Wnioskodawców w ocenie wpływu na sektor finansów publicznych należy wskazać, że:

1. Wnioskodawcy nie przedstawili uzasadnienia do przyjętego na potrzeby oceny skutków finansowych dla budżetu państwa założenia docelowej rejestracji 3 000 zespołów ludowych; oficjalna liczba zespołów ludowych w Polsce nie jest publikowana przez żadną instytucję – najbliższe dostępne dane oficjalne to statystyki GUS o grupach folklorystycznych w domach kultury (około 2,7 tys. grup według danych za 2025 r.)⁴⁹, które nie obejmują pełnego obrazu;
2. Wnioskodawcy nie przedstawili metodyki przyjętej do ustalenia wysokości kwoty jednorazowej pomocy finansowej przyznawanej z budżetu państwa z przeznaczeniem na zakup strojów ludowych, instrumentów akustycznych oraz nagłośnienia, a także pomocy finansowej, która miałaby być przyznawana jeden raz w danym roku z budżetu państwa na realizację zadań; do szacunków przyjęto kwotę jednorazowo wypłacanej pomocy finansowej w wysokości 50 000 zł oraz kwotę wypłacanej jeden raz w danym roku pomocy finansowej w wysokości 25 000 zł; zgodnie z wskazaniem Wnioskodawców w uzupełnieniu uzasadnienia do projektu⁵⁰, w rozporządzeniu wydawanym przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi stosownie do upoważnienia zawartego w art. 21 ust. 10 projektu powinna być określona kwota pomocy.

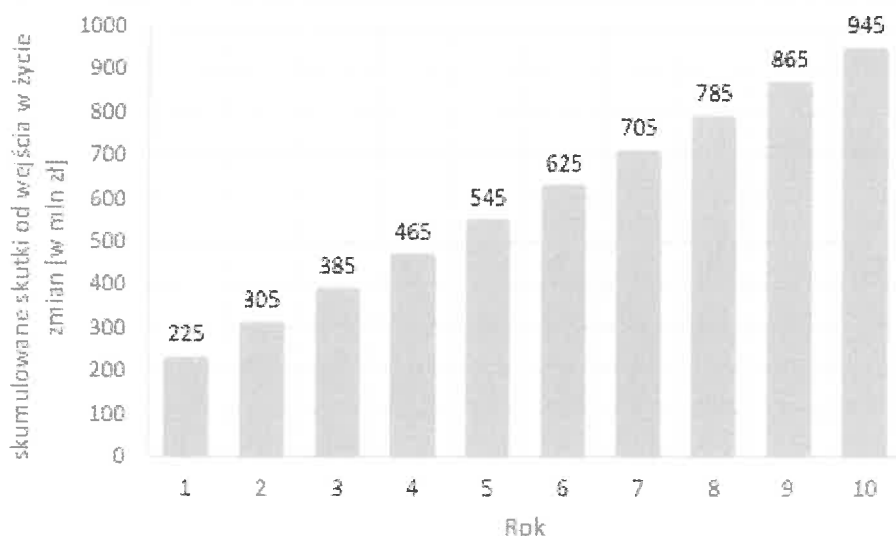
Według szacunków Wnioskodawców, przy założeniu docelowej rejestracji 3 000 zespołów ludowych w Krajowym Rejestrze Zespołów Ludowych, w pierwszym roku wdrożenia przewiduje się zwiększenie wydatków budżetu państwa o około 225 mln zł, które obejmą wypłatę jednorazowych bonów inwestycyjnych i pierwszych subwencji stabilizacyjnych. W kolejnych latach Wnioskodawcy przewidują ukształtowanie się wydatków na poziomie około 75-80 mln zł rocznie, przy czym oceniają, że projektowany mechanizm należy uznać za bezpieczny dla budżetu państwa, gdyż

⁴⁹ Przykładowo z danych GUS według stanu na koniec 2025 r. wynika, że w centrach kultury, domach kultury, ośrodkach kultury, klubach i świetlicach działało około 15 tys. grup artystycznych, spośród nich 17,7% stanowiły grupy folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele), tj. około 2,7 tys. grup (Działalność centrów kultury, domów kultury ośrodków kultury, klubów i świetlic w 2025 r., GUS – informacja sygnałowa z 22 maja 2026 r., <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/kultura/dzialalnosc-centrow-kultury-domow-kultury-osrodkow-kultury-klubow-i-swietlic-w-2025-r-9.9.html>). Natomiast na portalu ZespołyLudowe.pl, w bazie zespołów ludowych (<https://zespolyludowe.pl/category/baza/>) obecnie zarejestrowane jest 615 zespołów (w tym: 426 zespołów pieśni i tańca, 97 zespołów regionalnych, 10 kapel ludowych, 17 zespołów śpiewaczych, 16 zespołów folkowych, 3 zespoły mniejszości narodowych (w tym: 46 zespołów polonijnych)).

⁵⁰ Zob. RPW/16795/2026 – 1P.

generuje on wyższe wydatki początkowe, które następnie ulegają stabilizacji na stosunkowo niskim poziomie. W związku z powyższymi szacunkami Wnioskodawców skutki finansowe dla budżetu państwa w okresie 10 lat od wejścia w życie projektowanych przepisów mogą wynieść łącznie 945 mln zł (w cenach stałych z 2026 r.) – zob. Rys. 1.

Rys. 1. Dodatkowe skumulowane wydatki budżetu państwa (w mln zł) w okresie do 10 lat od wejścia w życie ustawy. Ceny stałe z roku 2026.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie szacunków Wnioskodawcy z DSR.

3. Wnioskodawcy nie wypowiedzieli się w sprawie źródeł finansowania dotacji celowej udzielnej ARiMR dla przedłożonych w projekcie rozwiązań, które zgodnie ze wskazaniem mają wiązać się ze zwiększeniem wydatków budżetu państwa w części 32 – Rolnictwo i części 33 – Rozwój Wsi, których dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa.
4. Odnosząc się do oceny skutków finansowych związanych z utworzeniem i prowadzeniem Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych, który zgodnie z projektem ma prowadzić ARiMR po wydaniu pozytywnej opinii NIKiDW oraz procedowaniem wniosków o przyznanie pomocy finansowej zespołom ludowym za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR wydaje się, że potencjalne koszty zwiększonych obciążeń administracyjnych⁵¹ z tym związanych powinny zostać sfinansowane w ramach limitu wydatków budżetowych ustalonego w projekcie ustawy budżetowej.

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych projektu nie przedstawiono wyliczonych skutków finansowych i kwantyfikowalnego ich wpływu na sektor finansów publicznych, lecz wskazano, że kwota jest bardzo duża i istotnie wpływa na budżet państwa⁵² oraz że ocena skutków finansowych jest ogólnie trafna

⁵¹ Dodatkowe koszty administracyjne Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi w wysokości około 0,4 mln zł rocznie oraz dodatkowe koszty administracyjne Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w wysokości około 1,5 mln zł rocznie.

⁵² Zob. ID ankiety: 166451.

jednak może być niedoszacowana⁵³. Ponadto zgłoszono wątpliwości w odniesieniu do funkcjonalności i efektywności tego rodzaju mechanizmu pomocy finansowej udzielanej zespołom ludowym oraz zasadności jego finansowania ze środków budżetu państwa⁵⁴.

IX. Inne skutki projektowanej ustawy

Nie zidentyfikowano innych skutków wejścia w życie projektowanej ustawy.

X. Zmiana obciążeń administracyjnych

Projekt przewiduje nałożenie obowiązków na ARiMR związanych z prowadzeniem Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych, a także na Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, który opiniować ma wnioski o wpis do rejestru. Wpisu zespołu ludowego do rejestru po stwierdzeniu, że statut zespołu jest zgodny z przepisami prawa, dokonywać mają w drodze decyzji kierownicy biur powiatowych ARiMR właściwi ze względu na siedzibę zespołu. Projekt przewiduje nałożenie na Prezesa ARiMR zadań związanych z przyznawaniem pomocy finansowej, a także nadzoru nad zespołami ludowymi. W projekcie przewiduje się ponadto wprowadzenie dwóch delegacji ustawowych do wydania rozporządzenia: przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, który określić ma szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy finansowej oraz przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, który określić ma sposób prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez zespoły ludowe, warunki, jakim powinna odpowiadać ta ewidencja w celu prawidłowego określenia zobowiązań podatkowych.

Projekt wprowadza rozwiązania, które dla części środowisk społecznych i potencjalnych beneficjentów mogą oznaczać barierę administracyjną i biurokratyczną utrudniającą uzyskanie statusu zespołu ludowego, i wsparcia. Proponowana zmiana przepisów ustawy nie wprowadza natomiast obciążeń administracyjnych dla podmiotów gospodarczych.

Projektowana regulacja przyczyni się do ustanowienia nowych obciążeń administracyjnych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w związku z obowiązkiem prowadzenia Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych oraz procedowaniem wniosków o przyznanie pomocy finansowej zespołom ludowym za pomocą systemu teleinformatycznego, a także Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi w związku z nowym obowiązkiem wydania opinii o wpisie zespołu ludowego do wyżej wspomnianego rejestru.

⁵³ Zob. ID ankiety: 166087.

⁵⁴ Zob. ID ankiety: m.in. 156836, 158730, 158993, czy 166729.

XI. Konkluzje

1. Skutki prawne: Projekt niemal w całości powiela treść normatywną ustawy o kołach gospodyń wiejskich przewidując nieznaczne różnice, jeśli chodzi o proponowany status prawny zespołów ludowych. Głównym skutkiem przyjęcia projektu będzie wprowadzenie do systemu prawa nowej formy jednostki organizacyjnej posiadającej atrybut osobowości prawnej – zespołu ludowego. Zespoły ludowe, podobnie jak obecnie koła gospodyń wiejskich, mają stanowić formę zrzeszenia, która korzystać będzie z trzech kluczowych przywilejów: brak konieczności wpisu w rejestrze sądowym, prowadzenie uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów oraz systemowe wsparcie finansowane ze środków publicznych. System prawa nie przyznaje analogicznych przywilejów innym organizacjom pozarządowym. Projekt nie przewiduje wprowadzenia norm, które zapewniałyby wsparcie dla zespołów, które nie uzyskają wpisu do Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych, tj. nie będą zespołami ludowymi w rozumieniu ustawy.

Projekt nie przewiduje ograniczeń w zakresie liczby członków zespołu ludowego przez co dopuszczalne może być funkcjonowanie zespołów jednoosobowych. Okoliczność ta generuje ryzyko wykorzystywania zespołów ludowych do podejmowania działań zmierzających do nadużywania osobowości prawnej. Skutkiem prawnym przyjęcia projektu będzie brak możliwości zaangażowania w działalność zespołu osób, które nie ukończyły 13 lat, natomiast zaangażowanie osób w wieku 13-18 lat będzie ograniczone. Ograniczenie możliwości członkostwa wyłącznie w jednym zespole ludowym może być oceniane przez pryzmat art. 58 Konstytucji jako przejaw ograniczenia wolności zrzeszania się. Wątpliwości natury ustrojowej budzi fakt powiązania przedmiotu regulacji projektu z działem administracji rozwój wsi, a nie z działem kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Projekt budzi wątpliwości co do zgodności z zasadą minimalizacji danych określoną w art. 5 ust. 1 lit. c RODO.

Opiniowany projekt, w zakresie, w jakim stanowi, że jednocześnie można być członkiem tylko jednego zespołu ludowego, może nasuwać pewne wątpliwości co do zgodności z art. 11 EKPC.

2. Skutki społeczne: Projekt zapewnia mechanizmy wsparcia finansowego, które mogą stanowić bardzo istotny impuls dla aktywizacji społecznej wokół zespołów ludowych, jako instytucji kultury ważnych dla społeczności lokalnych, integrujących je oraz rozwijających tradycyjną kulturę wiejską.

Konsultacje społeczne pokazały jednak także obawy, że przyjęta formuła z jednej strony wykluczy ze wsparcia społecznie istotne działania i inicjatywy małych grup, a z drugiej będzie wykorzystana także przez organizacje, które nie będą skoncentrowane na ochronie kultury ludowej.

W praktyce skutki społeczne projektu będą zależeć w dużej mierze od zaangażowania jego beneficjentów oraz zasad i wymogów określonych przy rejestracji zespołów, a także udzielaniu i rozliczaniu dotacji.

3. Skutki gospodarcze: Projektowane rozwiązanie nie będzie mieć istotnego wpływu na gospodarkę, w tym dynamikę PKB, na rynek pracy oraz na stopę inflacji.

4. Skutki finansowe: Proponowane w projekcie rozwiązania niosą za sobą koszty dla sektora finansów publicznych. Przedmiotowy projekt będzie wywoływał skutki finansowe dla budżetu państwa po stronie wydatków w zakresie przekazania środków na wypłatę pomocy finansowej dla zespołów ludowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Z analizy projektu wynika, iż dodatkowy koszt dla budżetu państwa w pierwszym roku obowiązywania ustawy, tj. w 2026 r., ma wynieść 225 mln zł, a następnie po około 75-80 mln zł w kolejnych latach.

5. Rozwiązania zagraniczne: W analizowanych państwach działalność zespołów folklorystycznych, ludowych lub tradycyjnych może być prowadzona w ogólnych formach stowarzyszeniowych, np. jako stowarzyszenie we Francji, Czechach, Niemczech, Austrii i Słowenii albo obywatelskie zrzeszenie na Słowacji. Nie zidentyfikowano odrębnego reżimu prawnego ani specjalnego rejestru przeznaczonego wyłącznie dla zespołów ludowych. Instrumenty wsparcia tej działalności mają przede wszystkim charakter ogólny, programowy, dotacyjny albo edukacyjny i nie wiążą się z utworzeniem szczególnej formy prawnej zespołu ludowego.

Autorzy:

Dorota Olejniczak, ekspert ds. legislacji (pkt I-III)

Natalia Firlej, specjalistka ds. komparatystycznych (pkt IV, XI.5)

dr Adam Karczmarek, ekspert ds. legislacji (pkt V.1, X, XI.1.1)

prof. dr hab. Krzysztof Wojtyczek, ekspert ds. legislacji (pkt V.2, XI.1.2)

Justyna Osiecka-Chojnacka, specjalistka ds. społecznych (pkt. VI, X, XI.2)

dr Kamilla Kurczewska, specjalistka ds. systemu gospodarczego (pkt. VII, X, XI.3)

dr Olga Olkowska, specjalistka ds. finansów publicznych (pkt. VIII, X, XI.4)

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/